

זיו ההיכל

יוצא לאור ע"י

מרכז היכל הקודש חסיד ברסלב

בגושפיא

ב"ק מרו מוהרא"ש שליט"א

וויליאמסבורג יע"א

287 העיווארד סט.

פרשת וארא כט טבת (שנת ר"ח) תשע"ג לפ"ק

הדלקת הנרות 4:34 מוצאי שב"ק 6:03

במשנתו של רבינו הקדוש והנורא סוהר"ן מברסלב ז"ע

זיו הפרשה

הוא גדול וחשוב בעיניו יתברך. וכבר מבורר ענין זה כמה פעמים שאין זה עונה להיות במוחזין דקטנות ח"ו, וצריכין לבקש הרבה מהשם ית' לזכות לדרכי ענוה באמת וכו'.

(ספר שיעורי מוהר"ן אות קט)

המחזיק מעמד במצבים קשים, ומקבץ לעצמו כל מיני נקודות טובות, זה יותר חשוב לפני השי"ת מעבודות של תעניות וסיוגופים (ביאור על התורה הנ"ל שבליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' פ"ו):

כל זמן שלא זכה האדם לשלימות האמונה הקדושה, אזי עדיין נדמה לו שכדי לעבוד את השם יתברך הוא צריך תעניות וסיוגופים רבים, כי נדמה לו כאלו נקודות קטנות אינן חשובות כל כך אצל השם יתברך, רק מוכרחים לעשות איזה דבר גדול, אבל באמת אין הדבר כן כלל, כי כל נקודה ונקודה שזוכים לחטוף בזה העולם לכבוד שמו יתברך, חשובה ויקרה מאד למעלה וכו', ולכן באמת יכולים לעבודו יתברך בכל דבר ממש, הן באכילתו ושתייתו, הן בשנתו והן בעסקיו עם הבריות ובהנהלת ביתו וכו', כי בכל פרט ופרט של החיים יש תורה והלכות מלבד כל רזי ונסתרות הבריאה הגנוזים בכל ענין, ולכן מי שזוכה לשלימות האמונה הקדושה, אינו צריך לתעניות וסיוגופים קשים כלל, כי הוא מבקש ומחפש אלקותו יתברך מכל פרט של החיים שלו, ועושה מכל דבר עבודה שלימה אליו יתברך, כגון למשל בשעת אכילתו, אז הוא מייחד יחודים קדושים וטהורים ומדבק את עצמו בו יתברך [דהיינו לחשוב תיבות ואותיות של שמות הקב"ה האותיות והשילובים], ואם כן למה לו לסגף את גופו, ולהחליש אותו בתעניות, ויהיה קשה לו מאד ללמוד ולהתפלל וכו', הרי גם עם האכילה יכולים לעבודתו יתברך, וכן בכל פרט שבהנהגת ביתו הוא מדבק את עצמו אליו יתברך [בזה עצמו שכשעושה הדבר גשמי עושה אותה כהלכתה בשו"ע וחושב אז מהקב"ה שהוא הוא ממציא של הדבר ושהוא נמצא גם פה אתו ואצלן], ומכניס אמונה ויראת שמים באשתו ובבניו ובשאר אנשי ביתו, ואינו מתבלבל כלל מכל העול המוטל עליו לזון ולפרנס אותם, כי הוא יודע היטב שכך הוא רצונו יתברך.

ומזה יוצאת התחזקות נפלאה לאדם להחזיק מעמד בכל מה שעובר עליו בחיים, כי על פי רוב נדמה לאדם שכבר אין לו שייכות אל הקדושה ואל עבודת השם יתברך, מחמת שעוברות עליו הרבה עוביות וגשמיות בחיים, ויש לו טרדות ובלבולים שונים שאינם מניחים לו לישב בבית המדרש כל היום ולעסוק בתורה ובתפילה כראוי, ומזה נשבר לבו בקרבן, כי נדמה לו כאלו הוא נגרש מפני ה', חס ושלום, וכבר אי אפשר לו לעבוד יתברך כלל, אם לא על ידי אלו תעניות וסיוגופים קשים: אבל באמת אין זה נכון כלל, כי אין השם יתברך בא בטרוניה עם בריותיו, והשם יתברך המשך בעמוד ד'

ע"י אמונה בשלימות אינו צריך לעבודות קשות רק יכול לעבוד את השי"ת בכל דבר

מי שהוא מקטני אמונה היינו שאין לו אמונה בהשי"ת כראוי בשביל זה הוא צריך לעבודות קשות בעבודת השם כגון תעניות וכיוצא, כי זה בודאי ידוע שיכולים לעבוד את השם יתברך בכל דבר, כי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו (ע"ז ג), והקטני אמונה הם בבחי' מקוצר רוח שהוא היפך ממי שיש לו אמונה שלימה שאז היא בבחי' מאריך רוחו היינו ארך אפים, [כי מי שיש לו אמונה בשלימות אינו מתיירא משום דבר, ואינו משגיח על שום ביטול ובלבול בעבודתו, ואין שום דבר שיכול לבלבל אותו, כי לא איכפת ליה שום דבר, רק עושה את שלו בעבודתו את השי"ת: כי ע"י אמונה הוא זוכה לאריכת אפים, שיאריך אפו על כל דבר בלבול ומניעה שעובר עליו בתפלתו ובעבודתו, שישבול הכל, ולא יתעצב ולא יתעצל ע"ז כלל, רק יעצור כוחו ולא יכפת ליה כלל, ויעשה את שלו בעבודתו, ויעבור על הכל, ולא יחוש על כל הזלזולים והמניעות כלל, שכל זה היא בחי' ארך אפים (ליקוטי מוהר"ן ח"א סי' קנ"ה)] וזהו מה שכתוב בפרשת השבוע מקוצר רוח ומעבודה קשה שמחמת שהוא בבחי' קוצר רוח היינו קטני אמונה בשביל זה צריכין לעבודת קשות.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' פ"ו - ח"א סי' קנ"ה)

האדם צריך שיהיה לו אמונה גם בעצמו היינו שיאמין שעבודתו חשוב בעיני השי"ת

על תורה הנ"ל של הליקוטי מוהר"ן (ח"ב סי' פ"ו) מספר מורינו ר' נתן זצ"ל (בשיחות הר"ן) וז"ל, כשאמר לי ענין הנדפס בליקוטי תנינא (סימן פ"ו) על פסוק (שמות ו ט) מקוצר רוח ומעבודה קשה, שעל ידי קטנות אמונה צריכין לעבודות קשות וכו' עיין שם [היינו התורה הנ"ל], עמדתי לפניו כמשתומם ומחשבותי היו תמהים בענין זה. כי נדמה לי שיש לי אמונה קצת. ענה [רבינו ז"ל] ואמר בלשון גערה קצת כאומר, "ואם יש לך אמונה, אין לך אמונה בעצמך" [בזה"ל: "האסטי אין דיר קיין אמונה ניט"]. והזכיר מיד מאמר רבותינו ז"ל (סוטה מח ע"ב) כי מי בז ליום קטנות (זכרי' ד י), מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנם לעתיד לבוא קטנות שהיה בהם, שלא האמינו בהם בעצמן. ורש"י ז"ל פירוש שם כפשוטו, קטנות אמונה. אבל מדיקדוק לשון הגמרא שאמרו שם קטנות שהיה בהם, נראה מברא דברי רבינו ז"ל שיעקר קטנות האמונה שלהן היה בהן בעצמן. ויש לפרש לפי זה שלא האמינו בהקב"ה שהוא טוב לכל, והם חשובים וגדולים בעיניו יתברך. ומחמת זה היה בהם קטנות. וזה היה עיקר קטנות האמונה שלהם מה שלא האמינו בהם בעצמן. ויש לכוין גם פירוש רש"י לזה. והכלל המובן מדבריו שהאדם צריך שיהיה לו אמונה בעצמו שגם הוא חביב בעיני השם יתברך. כי לפי גדולת טובתו של השם יתברך גם

די דהיפרא

לקט דברי תורה וסיפורים מצדיקים אשר היאהרציט שלהם חל בימים הקרובים – בקשר לרביז"ל

יומא דהילולא של הה"ק ר' אברהם הכהן מקאליסק ז"ע - ד' שבט תק"ע

הוא הי מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש ז"ע, ונסע עם הה"ק ר' מענדל מוויטעפסק ז"ע לאה"ק וגרו בטבריא ת"ו.

רביז"ל הפליג הקדושת מעלתו מאד מאד כמו"ש בחיי מוהר"ן סי תקנ"ג.

א - כשהי רביז"ל בא"י תחילת שנת תקנ"ט - והי במשך ימי היר"ט בחיפה, ובנתיים נתוודעו בצפת ובטבריא מזה, ושלוהו הה"ק ר' אברהם ז"ע ועוד לבקש מרבינו ז"ל שיבא להם, ועל יו"כ הגיעו השלוחים עם אגרת התום לבקשו שיבא אצלם, וסוכ"ס בכ"ט תשרי לעת ערב הגיע רביז"ל לטבריא, וביום אדר"ח שלח הה"ק ר' אברהם שליח מיוחד לרביז"ל: באשר שהיום הוא יום הקזה אצלנו על כן הוא מהנמנע שילך אצלנו ליתן לו שלח - והשיב רבינו: שבלא זה הי בדעתו לילך אליו.

ותיכף ומיד הלך רביז"ל לה"ק, וקיבלו בכבוד גדול מאד מאד ובאהבה יתירה ובחיבה גדולה מאד מאד - וגודל האהבה והחיבוב שהי לה"ק עם רביז"ל אי אפשר לבאר ולספר כלל, ובקש מאד מן רבינו שיתאכסן אצלנו, והשיב רביז"ל שעל שבת אחת יהי אצלנו.

ב - למחרת בדר"ח מרחשון שלח לרביז"ל להזמיןנו על שבת פרשת נח הבא שיתאכסן אצלנו, וכך הוה שרביז"ל הי בשבת קודש בבית הה"ק.

ובלי"ל ש"ק כפף רביז"ל את ראשו שיברך אותו הה"ק, וקפץ הה"ק ד' אמות לאחוריו ברעדה גדולה - ודיבר בהתלהבות גדולה ולא הי אפשר להבין דבריו אך בסוף דבריו שמעו שאמר: איך אנו מתביישים בפני זרע הבעש"ט הקדוש ז"ל, ולא רצה לברכו, אך את האיש שהי עם רביז"ל יברכו, ולא רצה רבינו, כי הה"ק הי אז וקן מופלג, ורביז"ל הי אז אברך בן כ"ו שנים.

ובלי"ל ש"ק הי שמחה גדולה, ובקש את רביז"ל שיאמר תורה, ולא רצה בשום אופן, ואז אמר הה"ק בעצמו תורה. - וכן הי בש"ק בבוקר שביקש את רביז"ל לומר תורה, ולא רצה, ואז אמר הוא בעצמו.

וחזר ונשלש בס"ג כדבר הזה שלבסוף אמ' הה"ק תורה.

המשך בעמוד ג'

יומא דהילולא של הה"ק רבי ר' זושא ז"ע מהאניפאלי - ב' שבט תק"ם

א. רביז"ל הפליג בשבח קדושתו מאד מאד (חיי מוהר"ן תקנ"ג), ואמר: שהצדיק הקדוש רבי זושא ז"ל הי חידוש גדול מאד נגד כמה צדיקים גדולים: כי הלך עם הלב של ההתהלה זמן הרבה - כ"ב שנים רצופים... כי יש מאמר ההכנס אין חוץ בחסידות כתחילתו דבהתהלה כל אחד מתלהב, אבל אח"כ ההכרח לו שיתקרב מרוב פנעי ומשרי הזמן - אבל הה"ק בער בעבודת השי"ת עם הלב הראשון כב שנים רצופים (עי' חיי מוהר"ן תקיח).

ורביז"ל אמר: כי יש אנשים שלפעמים מתלהבים להשי"ת ומסוכים להשי"ת באמת - ואז הם במדרגה טובה שאפילו צדיקים גמורים אינם אוהבים בזה, אבל לפעמים אח"כ נופלים מזה. ואמר: מי יתן והי לבבם זה - בעת שהם אוהבים בעבודת השי"ת - מי יתן אוהבים במדרגה זו לאורך ימים ושנים הרבה:

ואמר: העיקר הוא הלב של ההתהלה כי אז בהתהלה עבודת השם, מתלהב הלב מאד להשי"ת... וטוב מאד להשתדל ולהתאמץ שיאריך זמן הרבה בהתלהבות והשתוקקת להשי"ת של ההתהלה.

ב. א' מאנשי רביז"ל הי ר' יצחק חתן המגיד וזה הצדיק ר' יצחק שהי חתן המגיד ממערה האויצע ז"ע הי מושלם בכל המעלות, למדן גדול בתורה ועובד ד' גדול בתפלה ככוונה - והוא נתגדל בבית הצדיק הקדוש רבי ר' זושא ז"ע, וקודם הסתלקותו ב' שבט תק"ם שאל ר' יצחק מוהר"ן: לאיזה צדיק אתקרב אחרים והשיב לו: אל זה הצדיק שיעסק בוודיו דברים היינו שיצווה במקורביו שיתוודו לפניו ויתן להם תיקונים על כל דבר ומאז חיפש אחר צדיק כזה המצווה את אנשיו להתוודות ולא מצא.

ומחמת שחונתנו המגיד ממערה האויצע ז"ע הי דבוק ומקושר אל רביז"ל עד מאד באהבה ובחיבה יתירה ע"כ הי תמיד מעודד הרבה אנשים ליסע לרביז"ל וגם את חתנו הי רגיל לעורר ליסע לרביז"ל ולא רצה.

ובחג השבועות תקס"א סיפר רביז"ל מעשה מאיש אחד מאנשי הבעש"ט הק שנהלש מאד רח"ל ושלה להבעש"ט לבקש שיבא אליו, וכשבא השליח למסור הבקשה הסכים הבעש"ט ונסע עמו.

ובדרך שאל השליח: שמעתי מכם פע"א שכשאתם עושה תשובה שלימה בוודאי לא ימות קודם זמנו, והנה זה האיש החולה הוא איש כשר מאד וכמדומה לי שעשה תשובה שלימה באמת ועדיין בא בימים כל כך ומפני מה לא יתרפא.

והנה כשהגיע הבעש"ט אליו ענה ואמר: "אמור מה שאתה יודע והקב"ה יודע ואני יודע גם כן" היינו שיתוודה לפניו כל החטאים, ואמר לו כך ג' פעמים, ולא רצה לומר, ותיכף התחיל לצעוק אוי אוי, אוי ואבוי על גודל כאב כל אבריו וצעק בתמרורים כפרוטרות על כאב כל אבר ואבר כי התחילו להשבר שקורין "ברעיקין" העצמות של כל אבר רח"ל וצעק כך איזה זמן עד שנפטר (חיי מוהר"ן סי נח). אחר שסיפר רביז"ל האי עובדא, באותו שבועות אמר המאמר "אנכי" (בליק"מ ח"א סי ד) ושם מבואר ענין ויודיו דברים לפני ת"ח והתחילו אנשי העולם לקרוא את אנשי רביז"ל די ויודיניקעס.

והנה אחרי שבועות הזה שמע ר' יצחק שקורין את אנשי רביז"ל בלשון נגאי "די ויודיניקעס" הזכיר את עצמו מה שציווה עליו רבי ר' זושא ז"ע ונתעורר מעצמו ונסע לאיסטאפאליא מקום מגוריו של רביז"ל דאז והנה כשבא ראה שאנשים יוצאים מחדר רביז"ל ודמעתם על לחיים מהוודיו דברים, והנה הוא נכנס לבהמ"ד והמתין שם והיו הרבה אנשים ככה"ד, ונכנס רביז"ל להבהמ"ד ורמז להעולם שיצאו לחוץ, ויצאו כולם, וגם ר' יצחק רצה לצאת וסגר רביז"ל את הדלת ונפל פחד גדול על ר' יצחק והתחיל להזכיר א"ע כל מה שעבר עליו מיום קטנותו עד היום ההוא, וניגש אליו רביז"ל ואמר לו: היינט זאג והתחיל להתוודות כל לבו וסיפר כל מה שעבר עליו. ורביז"ל דיבר עמו מה שדיבר (כי אז הי רבינו נתן תיקונים מיוחדים לכל א' כפי ענינו), ומאז נתתו עיניו ועסק בעבודת השי"ת כפי שהדריכו רבינו כל ימי חייו.

ג. ידוע אשר מורינו ר' נתן ז"ל לך לילה אחד (בצעירותו כמה שנים קודם שנתקרב לרביז"ל) אצל רבי ר' זושא ז"ע, וזכה לראות או עבודתו בקודש.

ולרגל יומא דהילולא יש להעתיק מ"ש בספד"ק מאור ושמש פ' שלח כסיגנון שהביאו הרב מטשערין ז"ל ב"דרך חסידים".

וז"ל (ערך צדיק סי קל"ט) "הצדיק - וילמוד ממנו כל אדם - כשקם ממסתו בבוקר תיכף יתפלל בעד כל ישראל שיהי להם בריאות הגוף בשלימות וכל טוב כמו שהי נהג הרב הקדוש וכו' מו"ה משולם זושא ז"ל שהי אומר בבוקר בבוקר תיכף בקומו ממסתו צפרא טבא על כל ישראל וברכות ותפלות בעדם".

ובחיי ענינו מסופר: אשר אחר יגיעה וטירחה כל היום בעבודת השי"ת שהי מתפלל התפלות בדכיות עליונה, והי לומד תורה בהתמדה עצומה, והי מיוחד יהודים קדושים עליונים, הנה אחר יום שלם של עבודה ומסירות נפש קודם שהלך לישון אמר: "רבונו של עולם: א גוטע נאכט דיר, א גוטע נאכט מייערע אידן!" - - וחזר ואמר: "רבוש"ע איי ווי אוי האט זושא א חוצפה דיר צו זאגן א גוטע נאכט: אבער: מאמע: א מהאט ליב דעם מאמן האט מען ליב די קינדער, האב איך דאך ליב די קינדער די אידן וואס מישייט "בנים אתם להוי אלקיכם", אז איך האב ליב די קינדער - האב איך דרך כ"ה ליב: איך האב דרך כ"ה דאך ליב, האב איך ליב די קינדער! א גוטע נאכט דיר! א גוטע נאכט מייערע אידן!" - - - וכך הי אומר בכל לילה.

ובבוקר כשקם אמר: מודה אני לפניך מלך חי וקים וכו' א גוט מארגן מאמע, א גוט מארגן מייערע אידן! והתחיל להתפלל: רבוש"ע עזור נא ליהודים בניך! (אוצר הקונטרסים חלק לב ע' קב).

זכותו יגן עלינו, וימליץ טוב בעדינו

זיו הדעת

יסודות בחסידות ברסלב

ענין תיקון הכללי (ב)

על פרנסה בנקל ורפואה וכו' (עין לקוטי מוהר"ן ח"א סי' טט), והן לפרסמו בפני הכל.

(אשר נבחל סי' תקמ"ה)

בתיקון הכללי איפה מובחר לכוון שם א"ל א"לוקים

והנה מדי דברי אודות התיקון הכללי, מה ששאלת אודות שרבינו ז"ל הזהיר לכוין בשם א"ל א"לוקים בשעת אמירת הקון הכללי, ושאלתך באיזה מקום צריך לכוין? ושמעתי מאחד מאנ"ש, ששאל שאלה זו את הרב הצדיק ר' אפרים מ' מפשעבורז ז"ל (בעל מחבר ספר עונג שבת), וענה לו, כי בכל מקום שירצה, יכול לכוין פעם אחת, אך נפלא לכוין במזמור ע"ז באומרו "קולי א"ל א"לוקים ואצעקה, קולי א"ל א"לוקים והאזין אלי", שייכוין השמות במילואם: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם, שהם עולים במספר תפ"ה [ארבע מאות שמונים וחמש] כמספר תהלים, ובכח אלו השמות יזכה להוציא הניצוצות שיצאו ממנו לבטלה, מבטן הקליפה אשר מספר שמה [לילית] עם האותיות עולה תפ"ה כידוע, ויש בזה הרבה סודות נוראים, אשר רבינו ז"ל אמר (ע"י שיחות הר"ן, סי' קמ"א) "הרבה צדיקים נכנסו בזה וכו', ולי עזר השם יתברך... ושמעתי מאנ"ש, שהעשרה קפיטלעך תהלים שגילה רבינו ז"ל בשביל תיקון הברית הם מספר הנשרף [ספר שכתב רבינו ז"ל וציהו לר' נתן ז"ל לשורפו מפני טעמים הכמוסים] (וצריך לחקר את זה מזקני אנשי שלומנו).

התיקון הוא לא רק למקרה

והנה בשבת זו הייתי אצל אנשי שלומנו בסעודה שלישית, ודברו הרבה מעלת הזוכה לומר תיקון הכללי בכל יום, ורבינו ז"ל אמר שהוא תיקון גמור לפגה"ב, ואחד מאנשי שלומנו רצה לומר שהוא רק לפגם המקרה, אבל האמת הוא בשביל כל מיני פגה"ב, אפילו הגרוע שבגרועים יכול לזכות לתיקון נפלא, אם יזכה לומר העשרה מזמורים והתפלה שאחריה שתקנה מוהר"ן ז"ל, שמעורר מאד מאד, ושמעתי מאנ"ש, שר' אברהם בר' נחמן היה כל כך קדוש וטהור בקדושת הדיבור, אשר אם דבר עם אחד שהיה נדמה לו אחרי כן שהיו דברים בטלים, היה אומר תיכף ומיד תיקון הכללי, ועי' בליקוטי מוהר"ן (ח"א סי' טט), שהוא תיקון הכללי הכולל הכל, הן הברית והן הדיבור וכו', ור' אפרים ז"ל אמר פעם לאחד מאנ"ש, שיאמר בכל יום תיקון הכללי, וזה סגולה לפרנסה בנקל (כמובא שם בסימן טט) עיין שם.

(אשר נבחל סי' תל"ג)

מהאדם כל מיני חלאים, והתפלה שאחריה היא כמו המים שמרחצים אחר הניתוח. ועל כן מה טוב ומה נעים לומר את שניהם, אך אם אי אפשר, יאמר רק העשרה מזמורים, והם הם עיקר התיקון הכללי". ותיכף ומיד כשאומרים העשרה מזמורים, אין צריך כבר לחשוב כלל, כי בודאי מתקן הכל, ורבינו ז"ל אמר שהוא ערב על זה.

האם צריכים לכוין את השמות א"ל אלקים בשעת אמירת העשרה מזמורים? ומתי צריכים לכוונם שמעתי מאנשי שלומנו, שאם מכיין, יכוין באמירת מזמור ע"ז, בהגיעו אל תיבת קולי א"ל אלקים ואצעקה, קולי א"ל אלקים והאזין אלי. אבל גם אם אינו זוכה לכוין, גם כן נעשה התיקון, כי באמירה בעלמא נתקן, ואין צריך לבלבל את עצמו בזה כלל, כי יש כח באמירה לבד לתקן הכל. (א) האם צריך לאמרו תיכף ומיד אחרי המקוה, או יכול לומר אפילו כמה שעות אחרי המקוה? רבינו ז"ל אמר: דאס ערשטע איז מקוה, הינו אם ארע לו איזה פגה"ב ח"ו, ילך למקוה תיכף ומיד. אבל את העשרה מזמורים נוהגים אנשי שלומנו לאמרום בשעה שיש להם פגא, ואינו קשור אל המקוה. ומטעם זה כשיש לו איזה אנס, כגון שאין מקוה, או הוא חולה, ח"ו, ואינו יכול לילך למקוה, על כל פנים יכול לומר העשרה מזמורים גם בלי מקוה, והוא תיקון גמור, ואין צריך לחשב עוד בזה, כי יש כח באמירה בעלמא לתקן את החטא.

האם אסור להפסיק בין המזמורים? שמעתי מאנשי שלומנו, לכתחלה יזהר לבלי להפסיק, ועל כן לא יתחיל לומר בשעה שיודע שיהיה לו הפסק לקדושה או לאמירת "אמן יהא שמיה רבא", כי יותר טוב לבלי להפסיק אפילו לקדושה וכו', ומכל שכן שלא ידבר שיחת חולין ביניהם.

האם כשאומרים כל התהלים מראשו לסופו, נחוץ לומר גם כן התיקון הכללי? הם שני ענינים, תהלים הוא סגולה גדולה לתשובה (עיין לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' עג), ולהמשיך עליו כל הטובות שבכל העולמות, והתיקון הכללי הוא תיקון גמור לפגה"ב ולכל העוונות, ואין אחד תלוי בחברו.

האם מצוה לפרסמו לכל ישראל? רבינו ז"ל הזהיר אותנו מאד לגלות ולפרסם את התיקון הכללי לכל ישראל, ואמר שמחמת שהוא תיקון כל כך קל לומר רק עשרה מזמורים, יתגבר הבעל דבר על דבר זה, ויתפשט לארכו ולרחבו, ולא יניח לאמרו, הן שלא ירצו להאמין שבאמירת העשרה מזמורים יזכה לתיקון גמור, והן למה לא גלה דבר זה אחר וכו' וכו' וכדומה שטיות וקשיות, ועל כן עלינו לעשות את שלנו, הן לאמרו בכל יום ויום שהוא תיקון גמור, וכן מועיל

ילך בתומו בשמחה תמיד

הזהיר לאנשי שכשיקרה להם מקרה בלתי טהור ח"ו, שילכו תיכף ומיד למקוה לטבול. כי ע"י המקרה ח"ו, נעשה מה שנעשה. על כן טוב מאד שקודם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר ח"ו ח"ו, שיקדים עצמו האדם ויטבול ויטהר עצמו. והזהיר מאד לבל יתפחד האדם מזה כלל. כי הפחד והדאגות והמרה שחורות בענין זה מוזיק מאד מאד. בפרט אחר שגילה אלו העשרה קפיטל תהלים, המסוגלים לתיקון חטא זה. והם: ט"ו. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. צ"ז. ק"ה. קל"ז. ק"ן. כמבואר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר: שמי שיזכה לקיים זאת, ולומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו ח"ו, אזי בודאי יתוקן חטאו. ושוב אל ידאג כלל. גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים, שכשמגיע להם איזה הרעור אזי הם מתפתחים שלא יבואו לידי מקרה. ומחמת זה הם רגילים בהיתר מחמת פחד, שלא יבואו לידי מקרה. והוא ז"ל היה מתלוצץ מזה. ועיקר כוונתו היה שהאדם צריך לבלי להתפחד ולהתיירא כלל מדברים כאלו, ולבלי לחשוב מחשבות כלל בענין זה. רק יהיה כגבור חיל לעמוד כנגד תאוותו, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. וה' הטוב בעיניו יעשה עמו מה שהוא ית' חפץ. ורמז בדבריו. שזה בחינת פגם של דוד המלך ע"ה, בבת שבע וכו', ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד. ואל יפול בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבור עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו ולא יתפחד כלל, ולא יחשוב מחשבות כלל, (שקורין איבער טראכטיק) וילך בתומו בשמחה יזכה לסוף לעבור על הכל בשלום. ודברים כאלו אי אפשר לבאר בכתב. וערום יבין לאשורו.

(שיחות שאחר ספורי המעשיות)

מועיל אפי' בלי מקוה אם הוא אנוס

ומי שיוכל לילך למקוה ואחר כך יאמרם בודאי מה טוב, אך אפילו אם הוא אנוס שאי אפשר לטבול כגון שהוא חולה או שהוא בדרך אעפ"כ אם יאמרם אשרי לו. כי הם תיקון גדול ונורא מאד. ואם יאמרם בכונה כראוי בודאי מה טוב, אך גם האמירה בעצמה מסוגל מאד.

(שיחות הר"ן סי' קמ"א)

כמה שאלות על אודות התיקון הכללי:

- א) האם ההכרח לתיקון לומר גם התפלה שאחרי המזמורים שתקן מוהר"ן ז"ל? שמעתי מר' לוי יצחק [נרו יאיר ז"ל]: העשרה מזמורים הם כמו הניתוח שמנתח ומוציא

המשך - יומא דהילולא של הח"ק ר' אברהם הכהן מקאליסק וי"ע - די שבט תק"ע

וסדר אמירת תורתו הי' בהתלהבות גדול ובצעקה גדולה, ולא נשמע שום דיבור, רק לבסוף סיים: "כך הוא עיקר עבודת הבורא יתברך! ורבינו ז"ל הי' משבחה ומפארת התורה שלו בלי ערך כמעט שאין דוגמתו!! (שבחי הר"ן נסיעת א"י סי' ח).

ג - רבינו ז"ל אמר: הלא ראיתי כבר כמה צדיקים. אבל שלימות הוא רק אצל הצדיק הקדוש ר' אברהם קאליסקער זי"ע!! (שם).

ד - ביום א' בא הה"ק לבקר את רבינו ז"ל במקום אכסנייתו ודיברו ביניהם הרבה בחדר מיוחד.

ה - בא' מן הימים נפל רבינו ז"ל על ערש דוי ושלא פדין לה"ק. והוא בא לבקר בכל יום ויום עד שהבריא. והי' ביניהם אהבה רבה עד מאד.

ו - התו' קמ"ז בליקו"מ הלק' ב' אמר רבינו ז"ל בענין מה שסיפרו לו הצדיקים בא"י עיי"ש.

ז - בקיץ תקס"ב בהיות רבינו ז"ל בזלאטיפאליני, והתגבר מהלוקת גדול, כתבו הצדיקים אגרות בכבוד ובאהבה לרבינו ז"ל, והגיעו גם מהח"ק מקאליסקא זי"ע להחזיק ידו עם רבינו ז"ל (היי מוהר"ן סי' קכב).

ח - ובשנת תק"ם אחר הזירתו של רבינו ז"ל מאה"ק קיבל רבינו ז"ל אגרת מהרה"ק מקאליסקא. (העתק האיגרת בשבוע הבא א"ה) (היי מוהר"ן סי' ק"ג) המשך יבא א"ה

המשך (ד) פרק א' שמירת הזמן

י. ואמרו: מי שמרגיל א"ע להיות באופן זה: בכל שעה להסתכל מה עושה בשעה זו ומסתכל תמיד על הזוינער או נעשה הזוינער החבר הכי טוב שלו, כי מזכה אותו כמובן נצחי ומה גם שמונע ממנו הרבה צרות ועגמות נפש. וכשזוכה לילך בדרך זו, לחשוב תמיד שאין לו רק זו השעה, יזכה למלאות ימיו בתשובה, מצוות ומעשים, ויקויים בו המשנה יפה שעה אחת בתשובה ומעשים בעוה"ז מכל חיי עוה"ב. וכן מאמר רבינו הקדוש (ע"ז י): יש קונה עולמו בשעה אחת כי בשעה אחת יזכה להטות טוב הרבה – אצל בוודאי צריך להשכיל היטב שלא ליפול משום דבר ומשום ענין שבעולם על דרך שאמרו חז"ל (ברכות סד.) כל הדוחק את השעה כי ירצה להטות וכו' ולבסוף יפול לגמרי – רק צריך להשכיל כי יש עת להיות נדחה מפני השעה ואעפ"כ בתוך כך יראה לשמור את השעה לבד תעבור לריק. ולכך הי' לו למורינו ר' נתן בכל חדר זינגער אחר, וגם הזינגער שהחזיק אצלו אחו' תמיד להסתכל בו בתמידות.

יא. והמכתב האחרון בעלים לתרופה, כ' מוהר"ן ב' שבועות קודם הפתקונו לבנו ר' יצחק ז"ל ששלח לו הזינגער שלו שימסרנו לתיקון וזו לשונו: "אני מזהיר שיבילה היום איזה שעות ויעמוד על הזינגער מאכער שיגמור תיקון הזינגער היום וכו' כי ידעתם כמה מוכרח לי הזינגער בכל שעה" רואים מזה איך הי' יקר וחשוב בעיניו כל שעה ושעה ועי"ז זכה למה שזכה.

התבונה קובת

(פון ספר אשר בנחל, אידיש)

שוין אלעס אפגענומען, ווארום ער האט געוואקסט וואס גוים זענען, ער האט דאך עוסק געווען זיין גאנץ לעבן מיט פרוין שבוים, און ער האט געזען מיט וואס פאר אן אכזריות די גוים באנעמען זיך צו אידן, אז מען באצאלט נישט פארן גאסט הויז וכו', פארן קרעטשמע וכו', פלעגט מען אויספייניגן און אריינארופן אין גרויב דאס ווייב און קינדער מיט אים צעזאמען, און ער פלעגט שטענדיג עוסק זיין און זיי ארויסנעמען פון די תפסיות, האט ער גוט געוואקסט וואס הייסט א גוי, איבערדעם פלעגט ער שטענדיג טאנצן און שפרינגען מיט די ברכה שלא עשני גוי, זעט מען פון דעם אפילו אנעלכע הייליגע צדיקים וואס זיי זענען געווען דבוק צום בורא כל עולמים, זיי האבן נישט מסיח דעת געווען פון בורא כל עולמים איין רגע, האבן אויך נישט געהאט מיט וואס צו מחנה זיין נאר מיט די ברכה שלא עשני גוי, הערשט אונז צעבראכענע נשמות קליינע מענטשעלעך, וואס קוים מיר קענען זיך דערהאלטן דארף מען זיך אונדאי און אונדאי פרייען מיט די ברכה שלא עשני גוי. איבערדעם נעם דיר אין די הענט אריין, לאז אפ דיין עצבות מיט דיין עצלות וכו' וכו', און זאלסט פון היינט אן זיין נאר פרייליך.

ימא דהילולא פון רבי דוד לעלובער ז"ע - 1 שבט
דער הייליגער רבי דוד לעלובער ז"ע האט געזאגט, 'וואס איז דער סוד פון מקנה? מען גייט אראפ און נאך אראפ און ווייטער אראפ, און אז מען איז שוין אונטן בייגט מען זיך הערשט אראפ, דאס איז דער גאנצער סוד פון מקנה', דאס הייסט א מענטש דארף זיך מוכניע זיין און מבטל זיין זיך אינגאנצן צום בורא כל עולמים, וויסן אז עס איז נישטא קיין שום מציאות אויסער דעם בורא כל עולמים, די גאנצע וועלט וואס מען זעט פאר די אויגן דומם צומח חי מדבר איז א לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, אז וואויל איז דער מענטש וואס ער נעמט אין זיך אריין די אמונה פשוטה אין בורא כל עולמים, און ער ווייסט אז אלסדינג איז בהשגחה פרטיות, דער מענטש לאכט זיך שוין אויס פון אלסדינג, ווי דער בעל שם טוב הקדוש ז"ע האט געזאגט, 'וועלטעלע וועלטעלע וואויל איז דער וואס איז געווען אין דיר און נישט געווען אין דיר', וואס דאס מיינט מען קען זיין אויף די וועלט, מען לעבט דאך, מען דרייט זיך וכו' וכו', אבער מען איז נישט אין דיר, דער גאנצער מוח מחשבה ליגט ביים בורא כל עולמים נישט ביי הקבלי עולם הזה.

לא לעיין בשעת התפלה וקריאת התורה

תפילין, ווארום דורך יעדע מצוה וואס א איד איז מקיים ובפרט ווען ער טוט דאס מיט א שמחה מיט א פרייליכקייט באלייכט ער אלע וועלטן, דאס קען מען זיך נישט פארשטעלן. פארוואס איז א מענטש זיך מתרשל מיט קוים המצוות? ווייל ער גלייבט נישט אין זיך, ער גלייבט נישט אז דורך זינע מצוות ווערט א יחוד אין אלע עולמות, ער ווערט פלוצלינג אן עניו: 'מיינע מצוות איז עפעס ווערט? מיינע מצוות טוט עפעס אויף אין די הימלען?' בשעת דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סא) אז 'אזוי ווי א איד דארף גלייבן אין בורא כל עולמים אז ער איז א כל יכול, אזוי דארף יעדע איד גלייבן אין זיך', אז מיט דעם וואס ער איז מקיים די מצוות מאכט ער א רעש אין הימל, מיט דעם וואס ער לערנט תורה ציעט ער ארויף אויף זיין נשמה גרויסע לעבט, מיט דעם וואס א איד רעדט צום בורא כל עולמים מאכט ער א רעש אין אלע עולמות, און דאס ווערט געטון דורך יעדע איד אן אן אויסנאם. און אז א מענטש גלייבט נישט אין זיך, איבערדעם קומט אים אלע צרות, ווי דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן פו), 'פארוואס דארף א מענטש טון שווערע ביטערע עבודות, ווייל ער האט נישט קיין אמונה אין זיך, אז ער איז אויכעט עפעס ווערט', און ער ברענגט צו וואס די חז"ל זאגן (סוטה מח): 'מי בן ליום קטנות' מי גרם לצדיקים שובבו שולחנם לעתיד לבא, קטנות שהיה בהם; גרויסע צדיקים פאלן אונטן ווייל זיי האבן נישט קיין אמונה אין זיך, אז זיי ער עבודה איז חשוב אין הימל.

ימא דהילולא פון רבי משה לייב סאסובער ז"ע - 1 שבט
ער ווערט דערצייילט ווען דער הייליגער רבי רבי משה לייב סאסוב ז"ע פלעגט זאגן אינדערפרי די ברכה פון 'שלא עשני גוי' פלעגט ער טאנצן און שפרינגען, און ער האט געזאגט 'איך האב

ימא דהילולא פון רבי יהושע לייב דיסקין ז"ע - 1 שבט
אין ארץ ישראל האט געלעבט א גרויסער צדיק רבי יהושע לייב דיסקין ז"ע, וואס ווער ס'האט נאר געקוקט אויף אים איז געפאלן אויף אים א פחד, ווארום ער איז געווען שטענדיג דבוק אין בורא כל עולמים. עס ווערט דערצייילט, אז זיין פאטער האט אים געזאגט ביי די אכצן יאר, 'מיינ קינד זאלסט וויסן אז יעדער איד דארף אין זיך ארייננעמען אז אן עבירה איז געדרגט ווי די טויט', און ער האט אנגהויבן צו וויינען, און ער האט אים געזאגט, 'אבער פון דיר מיינ קינד בעט איד, זאלסט איין רגע נישט מסיח זיין פון בורא כל עולמים, און זאלסט געדענקן אז איין מינוט אז מען איז מסיח דעת פונעם בורא כל עולמים דארף דאס זיין ביים מענטש ארגער ווי דער טויט'. זע וואס הייסט א פאטער וואס ער זאגט אן זיין זון אזא צוואה אז ער זאל נישט מסיח דעת זיין פון דעם בורא כל עולמים איין מינוט.

ימא דהילולא פון רבי אברהם קאליסקער ז"ע - 1 שבט
ער ווערט דערצייילט אז דער הייליגער צדיק רבי אברהם מקאליסק ז"ע וואס האט סוף ימיו געוואוינט אין טבריה, איז אמאל געגאנגען אין שול דאווענען, האט ער געטראפן אן אלטן איד פון אכציג יאר וויינענדיג, איז ער צוגעגאנגען פרעגן 'פארוואס וויינסטו?', האט יענער געזאגט, 'ס'איז מיר זייער ביטער איד וויל שטארבן!' האט זיך דער הייליגער רבי אברהם קאליסקער ז"ע א שריי געטון אויף אים: 'דו שוטה איינער! איז נישט ווערט נאך צו לעבן נאך איין טאג כדי צו לייגן תפילין? דו ווייסט דען וואס תפילין איז? ווען א איד טוט אן תפילין וואספארא לעבט ער ברענגט אריין אין אלע עולמות? ווען דו ווייסט דאס וואלסטו נישט געוואלט שטארבן, וואלסטו געוואלט לעבן נאך א טאג און נאך א טאג, און אנטון נאכאמאל תפילין, און נאכאמאל

המשך זיו הפרשה

מבקש מכל אחד שיעבוד אותו כפי המצב והמקום שלו, לכן אפילו אם עובר על האדם מה שעובר, בוודאי יש בכל זה כוונה עמוקה ומדוייקת מאת השם יתברך, ואדרבה רוצים לראות מלמעלה איך שאדם יחזיק מעמד במצבים קשים כאלו ואם לא יקרא תגר, חס ושלום, רק יקבל הכל באהבה.
וכוה יכולים לפרש הפסוק בפרשת השבוע, 'וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני הוי"ה', היינו שהשם יתברך גילה לו ענין זה, שאסור לשאול שום קושיות על דרכי הנהגותיו יתברך, ואפילו אם נראה לו בחינת השם 'אלקים' שהוא מדת הדין, גם שם צריך לדעת אני הוי"ה, בחינת רחמים וחסדים, כי לפעמים זהו רצונו יתברך, שדייקא מתוך הצער והשיעבוד יעבדו נשמות ישראל את ה', ויקבצו לעצמם כל מיני נקודות טובות אפילו אם יהיו קטנות ביותר, כי כל נקודה ונקודה חשובה ויקרה מאד אצלו יתברך, ולפעמים דייקא בתוך עוצם הצרות והיסורים של האדם אם הוא מתגבר לעשות אפילו נקודה קטנה מאד, זה חשוב ויקר לפני השם יתברך יותר מהעבודות הכי גדולות, וגם יותר ממאה תעניות וסגופים אחרים.
(תוך הנחל פ' וזרא שנת תש"א)